

Brottsofferjouren Sverige

Hammarby fabriksväg 25, 6 tr
120 30 Stockholm

info@brottsofferjouren.se

www.brottsofferjouren.se

Växel: 08-644 88 00

Brottsofferstöd: 116 006

Yttrande över betänkandet SOU 2022:52 Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel

Brottsofferjouren Sverige (BOJ) har beretts möjlighet att lämna våra synpunkter på betänkandet. Följande framförs.

Förslagen i betänkandet behövs och måste ses i det för den allra grövsta kriminaliteten så extremt utsatta läge Sverige befinner sig i. Läget har urartat med ofta förekommande mord eller mordförsök (s k dödsskjutningar) i förening med allvarliga sprängningar i bostadshus. Både brottspreventionen, brottsutredningarna och lagföringen måste kraftigt förbättras för att rättstryggheten och förtroendet för rättsstaten ska bibehållas. De brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att svara upp mot berättigade krav från allmänheten att både söka förhindra och beivra den allra grövsta brottsligheten måste prioriteras. Det är i sammanhanget viktigt att erinra om att en framgångsrik utredningsverksamhet som avslutas med lagföring av de skyldiga för dåden också i högsta grad verkar brottspreventivt. Vid för låg lagföringsgrad av de allra allvarligaste brotten åsidosätts ibland principen om likheten inför lagen, eftersom just de allvarligaste brotten har högst straffvärde och uppmärksammas mest. I nämnda typ av mål orsakar emellertid obenägenheten att vilja vittna bevisproblem. Åklagare får ofta svårigheter att fullgöra sin bevisbörda. Att vittnen är obenägna att berätta vad de vet i just denna typ av allvarlig brottslighet är mycket bekymmersamt. Både när det gäller att förebygga brott och att utreda och beivra dem. Bevismöjligheterna avviker väsentligen från vad som gäller för andra mål i frågan om tillgång till muntlig bevisning. Säkert är de kriminella gängerna också väl medvetna om hur det förhåller sig med bevisvårigheterna och att hela bevisbördan vilar på åklagarens axlar. Förövarna är således väl medvetna om att upptäckts- och avslöjanderisken för ju den allvarliga kriminalitet de ägnar sig åt är förhållandevis låg.

Avvägningen mellan effektivitet i fråga om brottsprevention i vid bemärkelse såvitt gäller de allra grövsta brotten och kraven på rättssäkerhet för dem som berörs av den föreslagna nya lagstiftningen har utredningen enligt BOJs uppfattning gjort på ett bra sätt. Att en förbättrad rättstrygghet krävs skriver säkert de många boende i fastigheter där sprängning skett - ofta synnerligen skrämmande mitt i natten - under på.

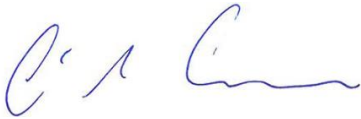
Den brottskatalog som föreslagits förefaller vara väl avvägd för att träffa rätt typ av brottslighet. Att prövning föreslås behöva fattas i domstol på sätt utredningen föreslagit känns också rätt och riktigt från rättssäkerhetssynpunkt. Inte minst när syftet är att kunna använda preventiva tvångsmedel för att stärka de brottsbekämpande myndigheternas förmåga att kunna förhindra allvarlig brottslighet känns det viktigt med en föregående opartisk domstolsprövning.

Enligt BOJs uppfattning kommer kampen mellan å ena sidan statens företrädare polis och åklagare m fl myndigheter och de grovt kriminella gängerna å den andra sidan bli föremål för en fortsatt kritisk medial diskussion och ingående granskning. Resultaten kommer att inverka på allmänhetens förtroende för hela rättsväsendet. När möjligheten att få fram muntlig bevisning rörande gängbrotten minskat finns behov av en allt intensivare teknisk övervakning både för att förhindra och utreda allvarlig brottslighet. Det kan t ex gälla kameraövervakning av motorvägar och andra viktiga transportvägar.

Följdverkningarna av den kraftiga resursanvändningen inom polisen gällande den grova och organiserade brottsligheten påverkar möjligheterna för andra brottsutsatta personer att inom rimlig tid få sina utredningar färdigställda med eventuell lagföring.

Allt talar i samma riktning; de brottsbekämpande myndigheterna måste ges bättre förutsättningar att både förhindra och – när straffbar gärning ägt rum – utreda och beivra brott. Rådande läge kan inte accepteras.

Mot den ovan beskrivna bakgrunden anser BOJ principiellt de föreslagna förändringarna i betänkandet som nödvändiga och angelägna.

Sven-Erik Alhem
Förbundsordförande
sven-erik.alhem@boj.se

Fredrik Mellqvist
Generalsekreterare
fredrik.mellqvist@boj.se